

**FELMÉRÉS A HITELEZÉSI VEZETŐK KÖRÉBEN,
A BANKOK HITELEZÉSI GYAKORLATÁNAK VIZSGÁLATÁRA**

**A 2004 második félévére vonatkozó felmérés összesített eredményének
ismertetése
2005. március**

*Az elemzést készítette: Bodnár Katalin
Pénzügyi stabilitási főosztály*

A bankok hitelezési gyakorlatának felmérésre 2005 elején ötödik alkalommal került sor, jelen elemzés ennek eredményeit összegzi. A kérdőív visszatekintő kérdései 2004 második félévére vonatkoznak, ezek esetében a bázisidőszakot 2004 első féléve jelenti, az előretekintő kérdések pedig 2005 első felére tartalmazznak előrejelzést az előző félév tendenciáihoz viszonyítva. A kérdőív két területre koncentrált: a *bázisidőszaki*, illetve a *vállalati* hitelezési szegmensekre. Az egyes részpiacok teljes hitelállományát és a kérdéseket megválaszoló bankok részesedését az 1. és a 2. melléklet tartalmazza.

Az eredmények bemutatásánál mindkét fő hitelezési szegmensben követjük a rájuk vonatkozó kérdőívek szerkezetét. *A változások, folyamatok okainak vizsgálatánál a banki vezetők válaszait ismertetjük és nem a saját szakértői véleményünket. Azt igyekszünk feltárni, hogy a megkérdezettek hogyan látják, értékelik a piaci folyamatokat, illetve a vezetők és a tulajdonosok helyzetértékelése alapján a bankok hogyan alakítják stratégiájukat és azon belül hitelezési politikájukat.* Az egyedi, mikro-szintű válaszok aggregálásával kívánjuk megvizsgálni, hogy merre tart a piac.

A változás jelzésére a válaszadók százalékában kifejezett ún. *nettó változás mutatót* használjuk. Ezt úgy kapjuk, hogy a változást (szigorodást / növekedést / erősödést) jelzők számából levonjuk az ellenkező előjelű változást (enyhítést / csökkenést / gyengülést) jelzők számát, és ezt elosztjuk az összes válaszadó számával (a válaszok súlyozatlanul szerepelnek).

A kérdőív összesített eredménye

1. Vállalati hitelek piaca

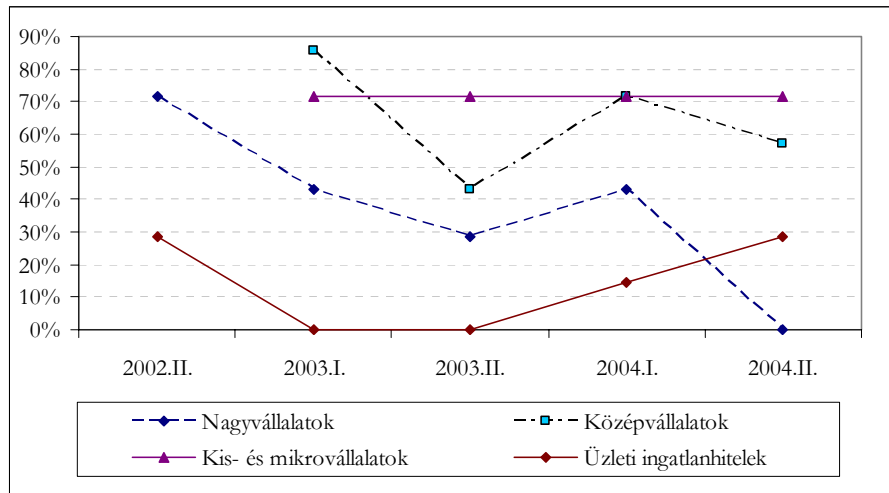
A vállalati kérdőív szerkezete nem változott a korábbi félévhez képest. Az állandó részekben túl két kiegészítő kérdést tettünk fel a hitelezési vezetőknek a vállalati szegmensben tapasztalt tendenciákkal kapcsolatban, ezek a vállalatok likviditási helyzetére, illetve a devizahitelezés tendenciáira, kockázataira vonatkoznak. A kérdőívet összesen hét, a vállalati hitelpiac (üzleti ingatlanhitelek nélkül véve) 85 %-át, az üzleti ingatlanhitelek piacának 95 %-át képviselő bank töltötte ki.

A vállalati hitelek piacán azt tapasztaltuk, hogy a bankok szinte kizárólag a kis- és középvállalati szektorban látnak növekedési lehetőséget, és itt egyre erősödő versenyt folytatnak az ügyfelekért. A nagyvállalati hitelek és az üzleti célú ingatlanhitelek piacán stagnálást érzékeltünk mind a keresletet, mind a kínálatot tekintve.

Mindezt jól mutatja a bankok hitelezési hajlandóságának alakulása (1. ábra): a kis- és mikro-vállalati, valamint a középvállalati szektorokban az elmúlt négy felmérés mindegyikén a bankok többsége hitelezési hajlandóságának növekedését jelezte. A nagyvállalati szektorban 2004 második félévében már egyik válaszadó hitelezési hajlandósága sem emelkedett, míg az üzleti ingatlanhitelek piacán összességében a hitelezési hajlandóság csekély emelkedését tapasztaltuk.

2005 első félévében a kis- és középvállalatok körében további enyhítésről adtak számot a bankok, a nagyvállalati szegmensben és az üzleti célú ingatlanhitelek terén a kereslet növekedésére számítanak.

1. ábra: A bankok hitelezési hajlandóságának alakulása az egyes szektorokban

A vállalati devizahitelezés okai, tendenciái

Az MNB legutóbbi *Jelentés a pénzügyi stabilitásról* című kiadványában felhívtuk a figyelmet arra, hogy a nem pénzügyi vállalatok belföldi devizahiteleinek állománya a forintHITELEKET jóval meghaladó mértékben növekedett, és összetétele is változott: a svájci frankban denominált hitelek állományában egyre nagyobb növekedés figyelhető meg a dollár hitelek rovására, miközben az euró hitelek aránya stagnál. Emiatt a jelenlegi kérdőívben kitértünk a devizahitelezek növekedésének okaira, a természetes fedezettel nem rendelkező vállalatok devizában történő eladósodottságának mértékére.

A vállalati devizahitelek minden megkérdezett banknál növekedtek az elmúlt egy év során, az új szerződésekben jelentős a svájci frankban vagy euróban denominált hitelek aránya. A növekedés okaként minden válaszadó a kamatkülönbözetet, illetve az alacsonyabb törlesztő részletet említette meg az első helyen, azzal, hogy a devizában eladósodó vállalatok bíznak az árfolyam stabilitásában. Jellemző, hogy főleg a kis- és középvállalati (a továbbiakban: KKV) szektor devizahitel-kereslete emelkedett, és ez szinte teljesen a svájci frank hitelek iránti kereslet növekedésében öltött testet, e vállalatoknak azonban általában nincs devizabevételük.

A hitelezési vezetők mindegyike elmondta, hogy a devizahitelért folyamodó vállalatok hitelbírálatánál pozitív szempont, ha devizabevétellel rendelkeznek, ha ilyen nincs, akkor többletfedezeteket, biztosítékokat kérnek a vállalattól. Emellett néhányan fedezeti ügyleteket dolgoznak ki, amelyeket a vállalatok igénybe vehetnek.

A nem pénzügyi vállalatok likviditási helyzete, fizetőképessége, a fizetési késedelmek alakulása

A *Jelentés a pénzügyi stabilitásról* című kiadványunkban leírtaknak megfelelően, a vállalati szektorban tapasztalt másik probléma a portfólió romlása volt. Ezért az interjúk során megkérdeztük a hitelezési vezetőket, hogy tapasztaltak-e likviditási problémákat, a hitel-visszafizetések késedelmét a vállalati szektorban.

A hét megkérdezett bank közül hat tapasztalt ilyet, szinte egyöntetűen az építőipari szektorban, illetve a kis- és középvállalatok körében. Az építőipari körbetartozások nyomán kialakult fizetési késedelmek magyarázatoként a bankvezetők elmondták, hogy a nagyvállalatok

tényleges likviditási gondjaik miatt, vagy erőfőlényükkel visszaélve késve fizetnek beszállítóiknak, akik a bankok felé késve törlesztenek, illetve prolongálják a hiteleket. Az építőipar mellett a mezőgazdaságban fordultak elő likviditási gondok a terület alapú támogatás visszatartása miatt, illetve a KKV szektorban az áfa visszatartás miatt.

Összességében elmondható, hogy a fenti problémák két formában öltöttek testet az elmúlt év során: egyrészt az érintett vállalatok hitelkeresletének emelkedésében, másrészt a portfólió romlásában. A bankok továbbra is a jelenlegi tendenciák fennmaradását várják, illetve az építőiparban részben piactisztulásra számítanak.

1.1. Vállalati hitelek üzleti célú ingatlanhitelek nélkül (3. melléklet 1-9. kérdése)

Kínálati oldal

Teljes vállalati szektor

A teljes vállalati kategóriában a bankok 57,1 %-a jelezte hitelezési hajlandósága növekedését, amely alacsonyabb, mint a korábbi félévben, de még mindig jelentős. A mutató mögött kizárólag a KKV-k felé történő nyitás figyelhető meg, a nagyvállalati szektorban egyik válaszadó bank sem jelezte hitelezési hajlandósága növekedését. A hitelképességi standardok enyhültek a válaszadók 28,6 %-a (2 bank) esetében, a többi bank összességében változatlanul hagyta hitelképességi standardjait.

A hitelek/hitelkeretek hitelezési feltételei összességében enyhültek, mindössze egy feltétel, a kockázati prémium szigorodott. Ez utóbbi a korábban megfigyelt tendencia változására utal, mivel az előző félévi 71,4 %-kal szemben most csak a válaszadó bankok 14,3 %-a jelzett szigorodást. Az enyhítés okai között a banki és nem banki hitelezők egyre agresszívabb versenye és a kockázattal szembeni növekvő tolerancia szerepelt az első helyen. A kedvezőbb gazdasági kilátások, kevésbé hangsúlyosan, de szintén szerepet játszottak az enyhítésben.

2005 első félévére a teljes vállalati kategóriában mindössze egy bank jelezte a hitelképességi standardok enyhítését, a többi intézmény nem tervez jelentősebb változtatásokat. A hitelek/hitelkeretek hitelezési feltételei közül a hitel/hitelkeret maximális nagyságának emelését tervezi a bankok 42,9 %-a. A spread csökkenését egy bank jelezte előre, míg a kockázati prémiumot két bank szándékozik emelni.

Nagyvállalatok¹

A nagyvállalati szektorban a bankok hitelezési hajlandósága és a hitelképességi standardok nem változtak az előző félévhez képest. A hitelek/hitelkeretek folyósítási feltételei sem változtak lényegesen: nettó módon mindössze a hitelkamat és forrásköltségek közötti spread változott: egy bank jelezte ennek csökkentését.

A következő félévben a hitelképességi standardok változatlanságát jelezték előre a bankok, a hitelek/hitelkeretek folyósítási feltételein azonban összességében szigorítást terveznek. A szigorítás ritkán vonatkozik kizárólagosan a nagyvállalati szegmensre, inkább egy-egy feltétel általános, minden méretkategóriában érvényes szigorítását jelezte a meghívott hitelezési vezetők többsége. Míg azonban a KKV-k esetében más feltételek enyhítésével ellentételezik ezeket, addig a nagyvállalatoknál ez nem jellemző.

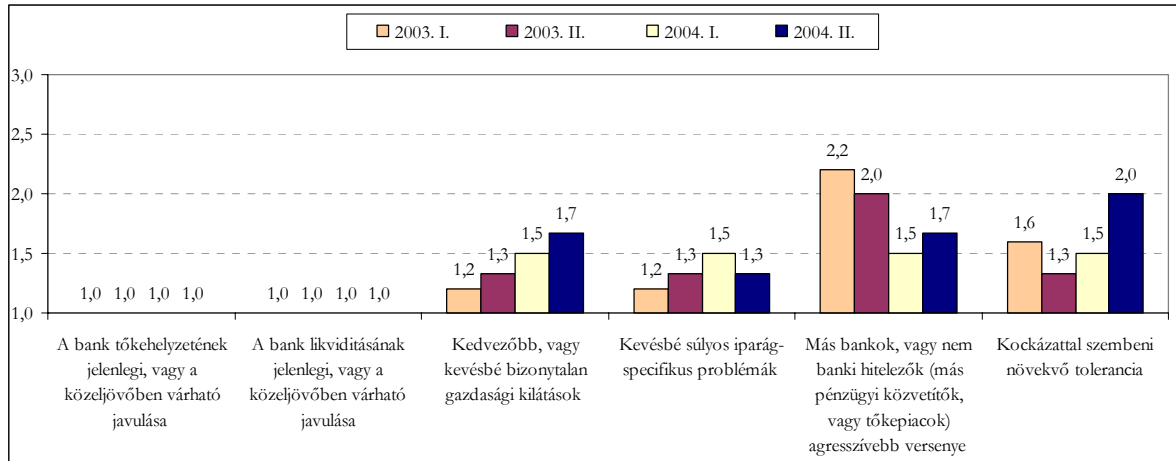
¹ A vállalati kategóriákba történő besorolás továbbra sem egyezik meg a bankok körében, és a banki vezetők az általuk használt kategóriákra adják meg a változások nagyságát, irányát. A kérdőív vállalati méretkategóriáinak tartalma ezért nem egyértelmű, ezt figyelembe kell venni az eredmények értékelésénél is.

Közép, kis- és mikrovállalatok

Mind a középvállalati, mind a kis- és mikrovállalati szektorra vonatkozóan a hitelezési hajlandóság növekedését jelezte a bankok többsége az elmúlt félévben. A hitelképességi standardok és a hitelek/hitelkeretek folyósítási feltételei közül mindegyik enyhült, mindössze a kockázatosabb hiteleken lévő prémium esetében tapasztaltunk szigorítást, de ezt is kevesebb bank hajtotta végre, mint a korábbi félévek során. Az enyhítés legfőbb oka a növekvő verseny volt, emellett a kedvezőbb gazdasági kilátásokkal is magyarázták lépéseiket a megkérdezett hitelezési vezetők. Végül, a kockázattal szembeni növekvő tolerancia is jelentős súllyal jelent meg az enyhítés okai között.

A következő félévre a bankok a hitelképességi standardok és a folyósítási feltételek enyhítését irányozták előre mindkét méretkategóriában, de különösen a kis- és mikrovállalati szegmensben.

2. ábra: A hitelképességi standardok és a hitelezési feltételek enyhítésének okai a kis- és mikrovállalatok esetében (1 = nem jelentős; 2 = valamelyest jelentős; 3 = nagyon jelentős)

Keresleti oldal

Teljes vállalati szektor

Az elmúlt félévben a vállalati szektor hitelkeresletének növekedését a kérdőívet kitöltő bankok 57,1 %-a jelezte, és ez a keresletnövekedés változatlanul leginkább a KKV szektorban jelentkezett. Meg kell említeni, hogy az új hitelkérelmek keresleti és kínálati okból történő emelkedését a bankok igen nehezen tudták elkülöníteni, erre utal az is, hogy míg az aggregált keresletet változatlanak érzékelték, addig saját bankjuknál keresletnövekedést tapasztaltak, amit a hitelezési feltételek enyhítésével magyaráztak. Emellett a megnövekedett kereslet legfőbb okaiként a teljes nem pénzügyi vállalati kategóriában a tárgyi eszközökbe történő befektetés növekedését és a követelésállomány finanszírozási szükségletének emelkedését tartották a megkérdezett hitelezési vezetők.

A következő félévre a bankok a hitelkereslet valamelyes emelkedésére számítanak minden szektorban.

Nagyvállalatok

A nagyvállalati szektor hitelkeresletét két bank ítélte erősebbnek 2004 második félévében az elsőhöz képest, egy bank azonban gyengébb keresletet tapasztalt. A magasabb keresletet érzékelő

bankok a tárgyi eszközökbe történő befektetések és a készletfinanszírozási szükséglet emelkedését tekintették a legfontosabb okoknak.

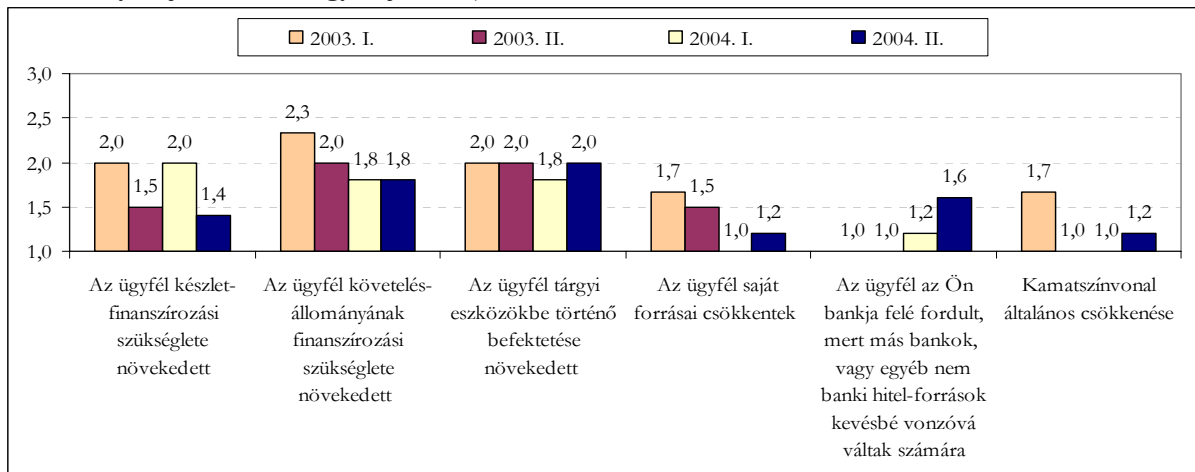
2005 első félévére a nagyvállalatok esetében a meghívott bankok 71,4 %-a számít a kereslet emelkedésére.

Közép-, kis- és mikrovállalatok

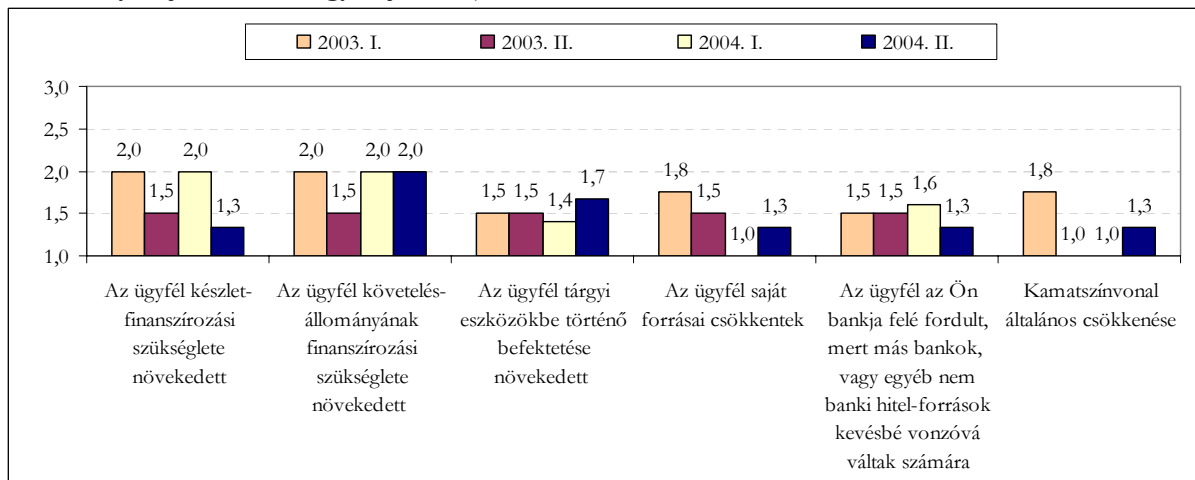
2004 második félévében magasabb hitelkeresletet tapasztalt a bankok 42,9 %-a a középvállalati szektorban, 71,4 %-a a kis- és mikrovállalati szektorban. A kereslet növekedésének legfőbb okai a tárgyi eszközökbe történő befektetés növekedése és a követelésállomány finanszírozási szükségletének emelkedése volt, ez utóbbi magyarázata a körbetartozások emelkedése az építőiparban, az áfa-visszatartás és a megnyert pályázati összegek késedelmes átutalása volt. Több vezető jelezte, hogy az ügyfelek más intézmény helyett az ő bankjához fordultak. A középvállalati szektorban a készletfinanszírozás növekedése is jelentős szerepet játszott.

A következő félévben a legtöbb bankvezető (85,7 %) a közép-, valamivel kevesebben (a válaszadók 57,1 %-a) a kis- és mikrovállalati szegmensben számít a kereslet további emelkedésére.

3. ábra: A hitelek iránti kereslet emelkedésének okai a középvállalatok esetében (1=nem jelentős, 2=valamelyest jelentős, 3=nagyon jelentős)

4. ábra: A hitelek iránti kereslet emelkedésének okai a kis- és mikrovállalatok esetében (1=nem jelentős, 2=valamelyest jelentős, 3=nagyon jelentős)

1.2. Üzleti célú ingatlanhitelek (3. melléklet 10-15. kérdése)

Kínálati oldal

A bankok hitelezési hajlandósága új üzleti célú ingatlanhitelek nyújtására nagyrészt változatlan maradt 2004 második félévében, mindössze két bank jelezte hajlandóságának emelkedését. A hitelképességi standardokon egy bank enyhített, ennek okaként a verseny erősödését jelölte meg. A következő félévben szintén csak egy bank szándékozik enyhíteni standardjain.

A fentiek továbbra is a projekthitelek piacának telítődésére utalnak. Ezt megerősíti, hogy bár a kérdőívben csak a rezidens ügyfeleknek nyújtott hitelekre kérdeztünk rá, több bank is beszámolt arról, hogy nem rezidens ügyfelek felé is kiterjesztik hitelezési tevékenységüket, vagyis növekedési lehetőséget jobbra a szomszédos országok piacán látnak.

Keresleti oldal

Az üzleti célú ingatlanhitelek iránti keresletet nettó módon a bankok 28,6 %-a érzékelt erősebbnek, a válaszok megoszlása azonban, ahogy korábban, most is nagy változatosságot mutat: egy megkérdezett vezető jelentősen, kettő valamelyest erősebb, két bank pedig valamelyest gyengébb keresletről számolt be. A következő félévre azonban csaknem egyöntetűen a hitelkereslet emelkedésére számítanak az intézmények.

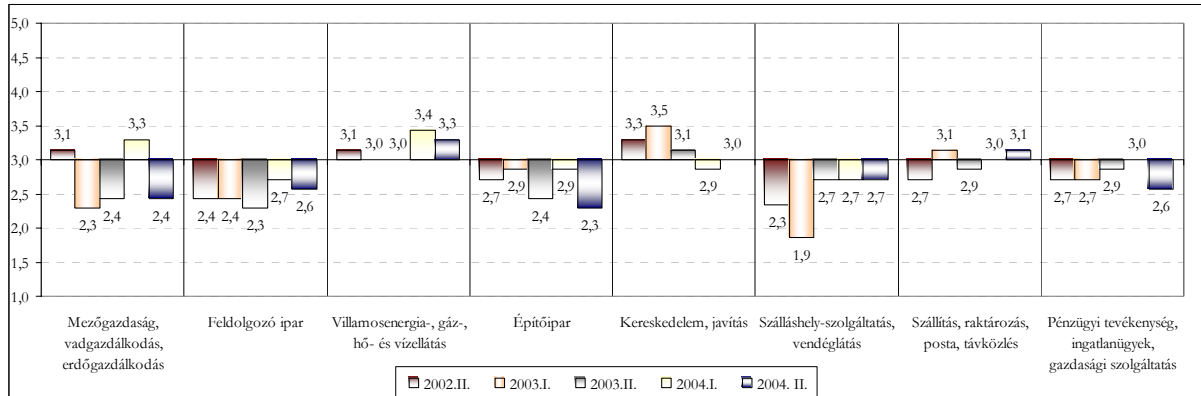
1.3. A különböző iparágak hitelkockázati megítélésének változása (3. melléklet 16. kérdés)

A felmérésben részt vevő bankok válaszait a korábbi eredményekhez viszonyítva azt tapasztaltuk, hogy míg 2004 első félévében minden szektor kockázati megítélése elmozdult a skála biztonságosabb vége felé, addig most újra nőtt azon bankok száma, amelyek kockázatosabbnak ítélték meg az egyes iparágakat.

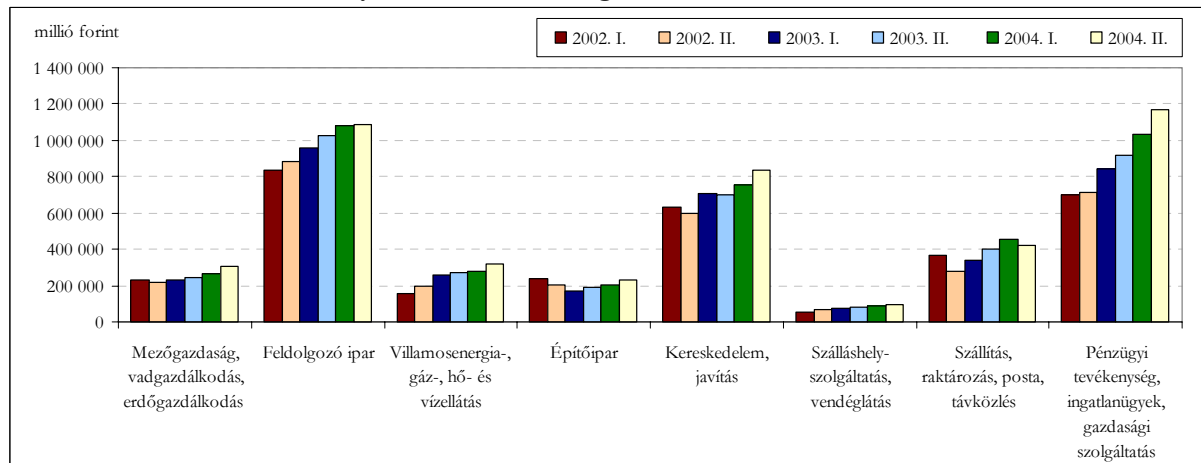
A kockázati megítélés romlása a mezőgazdasági szektorban, valamint az építőiparban volt a leglátványosabb. A *mezőgazdasági szektorban* a bankvezetők a támogatások kifizetésének csúszását, az élelmiszeripari problémák hatását és a szektorban jelenleg folyó piactisztulást említették a kockázatosság emelkedésének fő okaként. Az *építőiparban* a körbetartozások növekedését szinte minden bank tapasztalta, de ugyanakkor az építőipari piactisztulás jeleit is látják, ami a jövőben az iparág kockázatosságát csökkentheti.

A *feldolgozóipart* összességében nem ítélik sokkal kockázatosabbnak, mint korábban, azonban egyes alágazatait, elsősorban az élelmiszeripart jelentősen kockázatosabbnak tartják, mint a megelőző félévekben. Több olyan feldolgozóipari szektor is volt, amely biztonságosabbá vált, de az ágazat összesített értékelése ennek ellenére a skála kockázatosabb vége felé mozdult el.

5. ábra: Az egyes ágazatok kockázati megítélésének alakulása (átlagos pontszámok; 1 = jelentősen kockázatosabbá vált, 2 = valamelyest kockázatosabbá vált. 3 = közel változatlan maradt, 4 = valamelyest biztonságosabbá vált. 5 = jelentősen biztonságosabbá vált)

6. ábra: A bankok hitelállományának szektorális megoszlása

2. Háztartási hitelek piaca

A háztartási hitelek piacára vonatkozó kérdőívet bővítettük: a lakáshitelek és a fogyasztási hitelek piaca mellett a bankok tulajdonában lévő *pénzügyi vállalkozások* – tulajdonképpen az autóhitelezéssel foglalkozó lízingscégek – hitelezési magatartását egy külön részben vizsgáljuk, melynek szerkezete, kérdései azonosak a lakáshitelek és fogyasztási hitelek piacára vonatkozó kérdőívvel. Ennek a résznek a kitöltésére is a banki hitelezési vezetőket kértük meg, választ 5 banktól kaptunk.

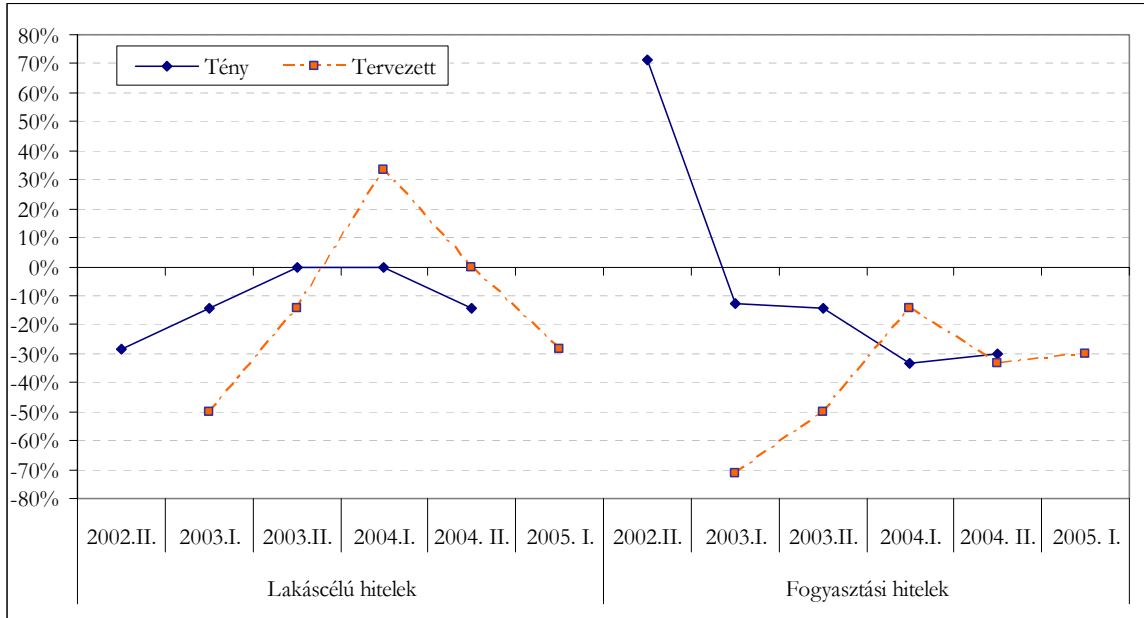
Az összesítés során a korábbiakban megszokott módon elemezzük a lakáshitelek és a fogyasztási hitelek piacát, a pénzügyi vállalkozások hitelezésével kapcsolatos válaszokat pedig az autóhitelezéssel foglalkozó bankok válaszaival közösen vizsgáljuk.

A lakáshitelekre vonatkozó kérdőívet 7, összesen 88,15 %-os részesedéssel bíró bank, a fogyasztási hitelekre vonatkozó kérdéseket 10, 85,65 %-os együttes piaci részesedéssel bíró bank töltötte ki.

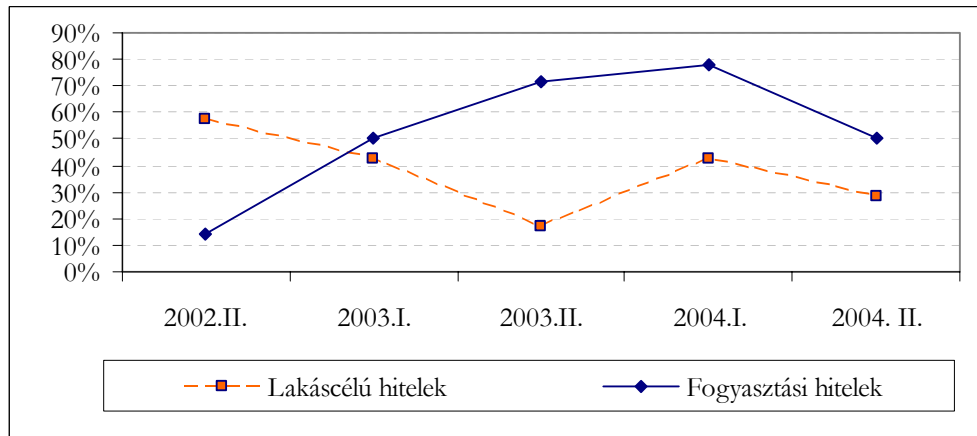
A lakáscélú és a fogyasztási hitelek terén egyaránt az enyhülő hitelképességi standardok és folyósítási feltételek jellemezték az elmúlt félét (7. ábra), illetve ennek folytatódása várható a következő időszakra is. A bankok hitelezési hajlandósága mindkét részpiacra emelkedett, bár kevesebb intézmény esetében, mint korábban. A hitelkeresletet tekintve a bankok harmada vár növekedést a következő félére.

Mindkét piacon elsősorban a devizahitelek állományának emelkedését tapasztaltuk, és a megkérdezett hitelezési vezetők is arról adtak számot, hogy az új folyósítású devizahitelek 90-100 %-át svájci frankban nyújtják. A deviza- és forintbitelek aránya az új kihelyezésekben nagyon szóródik, több olyan pénzintézet van azonban, ahol már 80-100 % körüli ez a mutató.

7. ábra: A hitelképességi standardok alakulása a lakáscélú és a fogyasztási hitelek esetében (pozitív = szigorítás)

8. ábra: A hitelezési hajlandóság alakulása a lakáshitelek és a fogyasztási hitelek piacán (magasabb - gyengébb hitelezési hajlandóságot jelző bankok aránya)

2.1. Lakáshitelek

(4. melléklet 1-10. kérdése)

Kínálati oldal

A lakáscélú hitelek piacán 2004 második félévére nézve a kérdőívet kitöltő bankok korábbinál kisebb aránya, 28,6 %-a jelezte a hitelezési hajlandóság emelkedését. A hitelképességi standardok egy intézmény esetében enyhültek, a többi válasz azok változatlanóságát mutatta. Minden egyes folyósítási feltétel esetében kaptunk enyhítésre vonatkozó választ, az egyéb, az elmúlt félévben megváltoztatott tényezők között felsoroltak is az enyhítést célozták. Az enyhítés fő oka egyértelműen az agresszívabbá váló verseny. Figyelemre méltó, hogy – ellentétben a korábbi

félévekkel – az ügyfelek hitelképességének javulását egyik bank sem érzekelte, sőt, többen annak romlásáról vagy ilyen irányú várakozásokról adtak számot.

Ennek ellenére a következő félévre a bankok újra a hitelképességi standardok enyhítését jelezték előre (nettó módon 28,6 % tervez enyhítést), amelynek mértéke akár jelentős is lehet.

Keresleti oldal

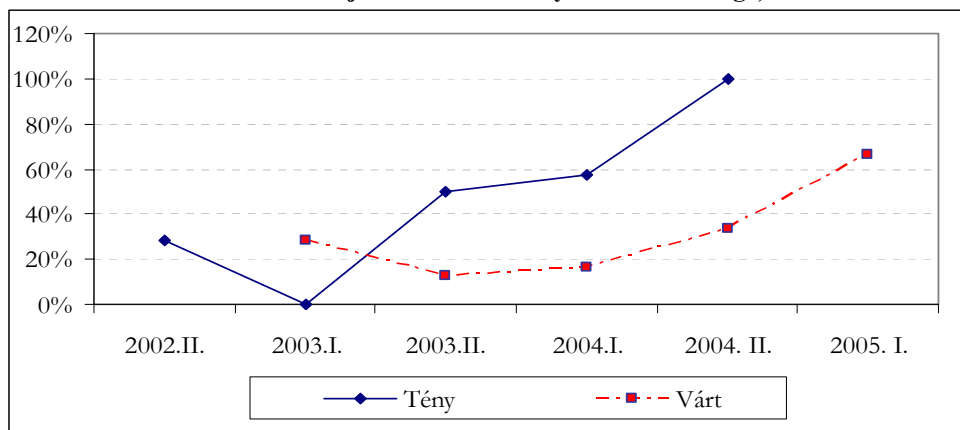
Míg 2004 első félévében szinte minden, a kérdőívet kitöltő hitelezési vezető a hitelkereslet jelentős visszaeséséről számolt be, addig 2004 második félévére a kereslet várt felfutása következett be. Jelentős emelkedésről a kérdőívet kitöltő bankok 28,6 %-a (2 bank), valamelyes emelkedéséről 14,3 %-a (1 bank) adott számot, a kereslet csökkenését szintén egy bank érzekelte.

A következő félévre vonatkozó várakozások szóródnak: a bankok többsége valamelyes erősödést vár, de a kereslet visszaesését vagy szinten maradását váró válasz is született. Nettó módon a megkérdezett bankok 28,6 %-a vár erősebb hitelkeresletet 2005 első félévére, kis részben a most induló Fészekrakó program kapcsán, amelynek kiterjesztésére számítanak.

Nominális lakásárak

A *nominális lakásárakat* a bankok az előző félévben magasabbnak érzékelték, mint 2004 első félévében. Szinte minden megkérdezett hitelezési vezető megkülönböztette az új és a használt lakások árait, ez utóbbi árának emelkedését kevésbé ítélték jelentősnek, néhányan változatlanak érzékelték. A következő félévben a bankok 83,3 %-a (nettó módon 66,7 %) számít *további lakásár-emelkedésre*. Ilyen irányú várakozásának több bank adott hangot, mint a korábbi félévekben.

9. ábra: A nominális lakásárak alakulása a hitelezési vezetők megítélése szerint (az emelkedést és a csökkenést jelző bankok arányának különbsége)

2.2. Fogyasztási és egyéb hitelek (4. melléklet 11-15. kérdése)

A fogyasztási hitelekkel kapcsolatos kérdőív kitöltésére az elmúlt és a jelenlegi félévben is egy-egy újabb szereplőt kértünk meg. A jelentősnek számító piaci részesedéssel bíró bankok számának emelkedése az erősödő versenyt tükrözi.

Kínálati oldal

A fogyasztási hitelek esetében a bankok felének növekedett (akár jelentős mértékben) a folyósítási hajlandósága. 2004 második felében, illetve az év egészében a bankok harmada enyhített a

hitelképességi standardokon, illetve a hitelek/hitelkeretek folyósítási feltételein is összességében lazítottak a megkérdezett intézmények. A válaszadók 60 %-a növelte az elmúlt félévben a hitelkeret összegét, nettó módon a válaszadók 40 %-a csökkentette a hitelkamat és a forrásköltségek közötti spread mértékét, illetve (ahol még van ilyen) a minimális önrészt, de többen enyhítettek egyéb, a kérdőívben fel nem sorolt feltételeken (például emelték a futamidőt). Az enyhítés 2004 egészét tekintve a piac jelentős hányadát érintette, és ennek kiugróan jelentős oka az erőteljesebbé váló verseny volt. A hitelezési vezetők elsősorban más bankok versenyét tartották jelentősnek, illetve ez játszott szerepet az enyhítésben. A nem banki pénzügyi közvetítők versenye is megjelent az enyhítés okai között, de kevésbé nagy hangsúllyal, mint a korábbi félévekben.

A következő fél évben a bankok a standardok további enyhítését tervezik (nettó módon a bankok 30 %-a), és a verseny erősödésére számítanak.

Keresleti oldal

A fogyasztási hitelek iránti keresletet – valószínűleg a versennyel összefüggésben – eltérően érzékelték a bankok: 6 bank erősebb, 2 gyengébb, 2 pedig változatlan keresletet tapasztalt. A következő félévet tekintve hasonlóan megoszlának a vélemények: nettó módon a bankok 30 %-a erősebb hitelkeresletet vár, de többen a szezonális hatásokon túl is visszaesést, illetve stagnálást jósoltak.

2.3. Autófinanszírozási hitelek

A kérdőív pénzügyi vállalkozásokra vonatkozó részét kitöltő bankok autólízing vállalatának és az autóhitelezéssel foglalkozó bankok teljes részesedése az autóhitelek piacán körülbelül 50 %-os. A megkérdezett bankvezetők 50 %-a nyilatkozott úgy, hogy hitelezési hajlandóságuk növekedett az autóhitelek piacán, egy intézmény hajlandósága új hitelek nyújtására ellenben csökkent 2004 második felében. A hitelképességi standardokon nettó módon a válaszadók 16,67 %-a enyhített. A hitelek folyósítási feltételei is összességében enyhültek: leginkább a hitelek/hitelkeretek összegének emelésével, a spread csökkentésével, és (ahol még van) az önrész csökkentésével valósították meg ezt a hitelezők, illetve egyéb tényezőkön enyhítettek.

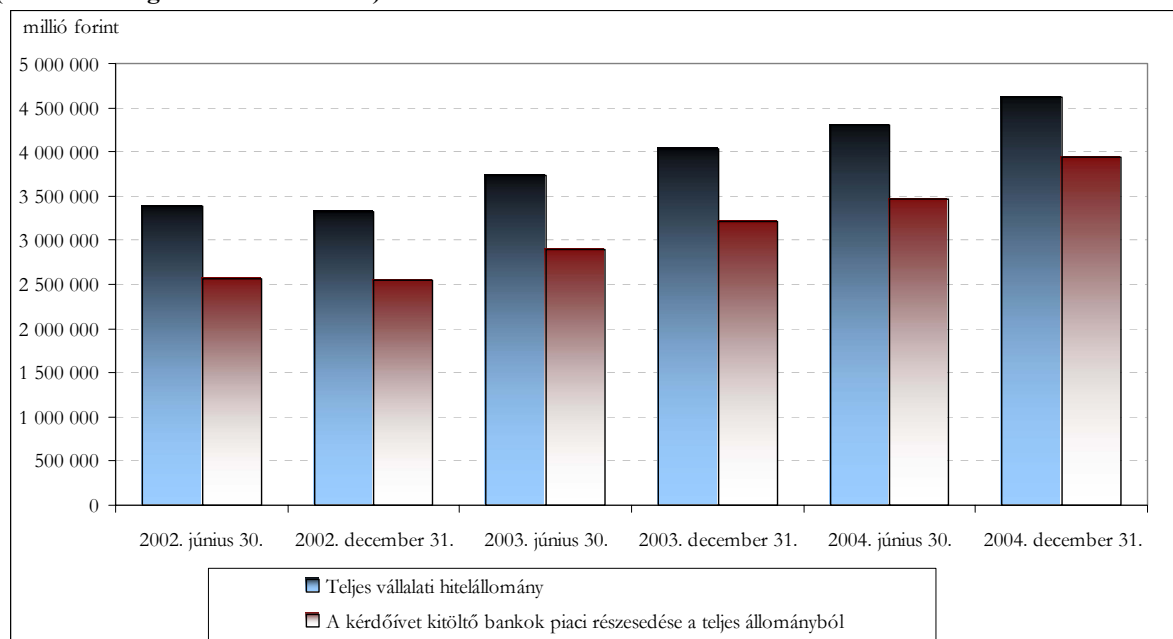
Összességében két olyan intézmény volt, ahol a hitelképességi standardok és a folyósítási feltételek is szigorodtak, ennek okaként a bevont fedezetek kockázatosságának növekedését, illetve egyéb okokat jelöltek meg az interjún részt vevő bankok. Az intézmények többsége enyhítette standardjait és feltételeit, és ezt egyöntetűen elsősorban a verseny hatására tették.

A következő félévben az autóhitelek piacán változatlan, vagy valamivel enyhébb standardokat terveznek alkalmazni az intézmények (a válaszok 33,33 %-a jelzett enyhítést), mint 2004 második felében.

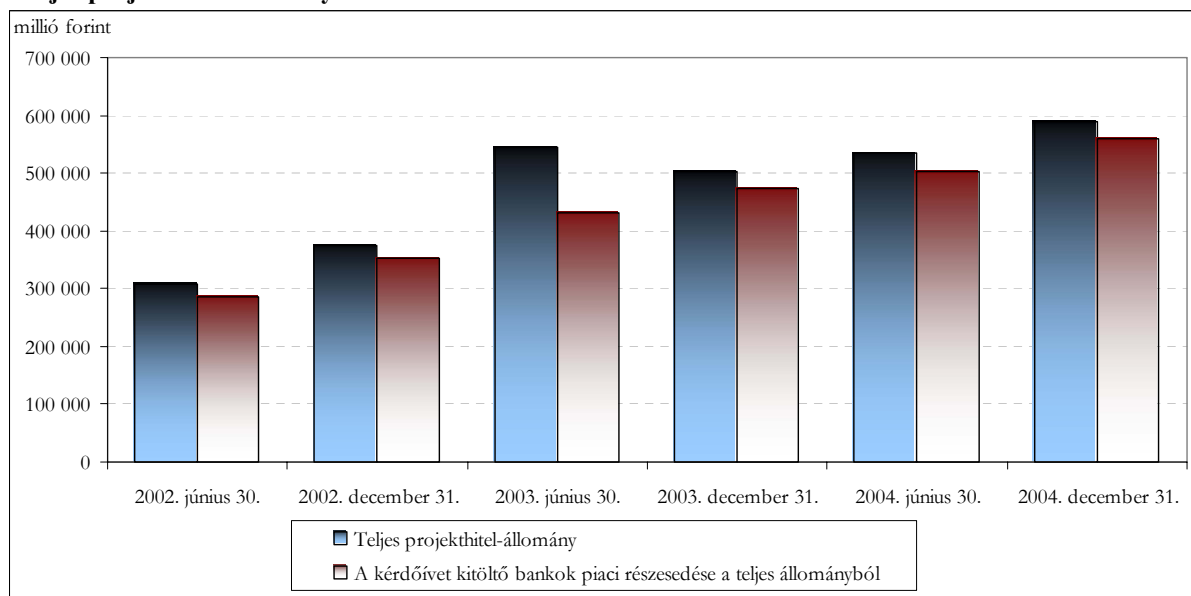
A keresletet az elmúlt félévben a válaszadók fele erősebbnek, fele gyengébbnek érzékelté, mint 2004 első felében, 2005 felső felévére pedig összességében a hitelkereslet – akár jelentős mértékű – visszaesését várják, bár két intézmény annak erősödésére számít.

A HITELÁLLOMÁNY ALAKULÁSÁT ÉS A KÉRDŐÍVRE ADOTT VÁLASZOKAT BEMUTATÓ ÁBRÁK

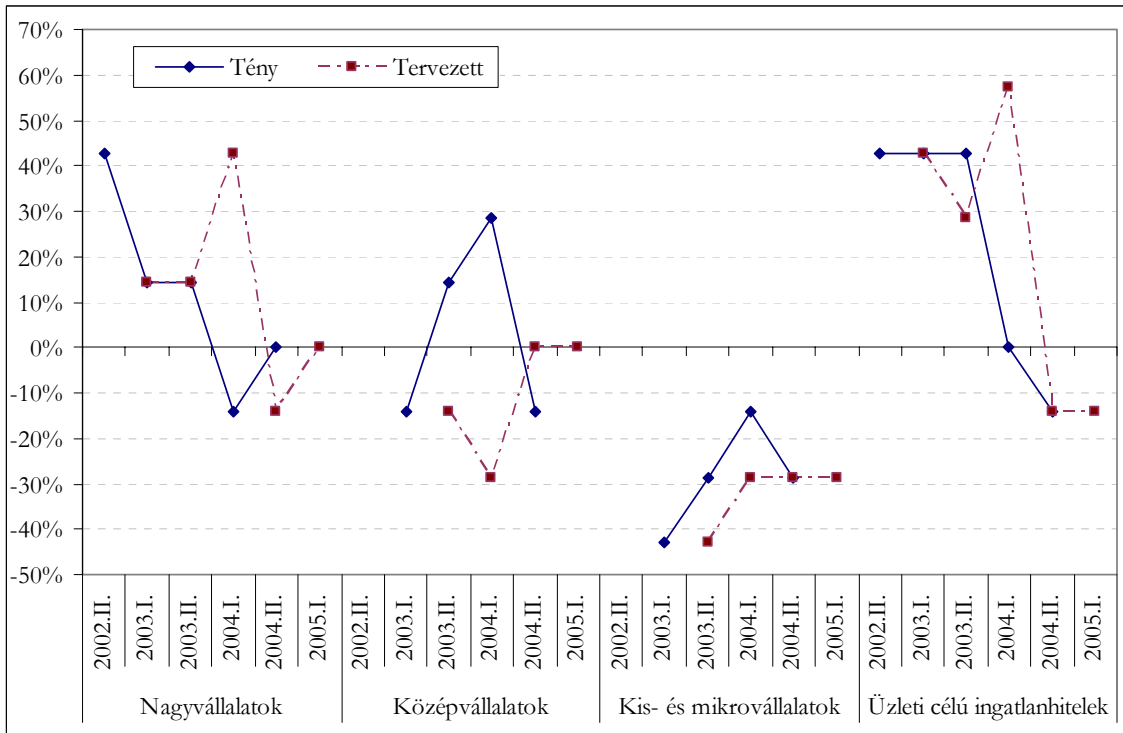
10. ábra: A teljes vállalati hitelállomány alakulása és a vállalati kérdőívet kitöltő bankok részesedése (üzleti célú ingatlanhitelek nélkül)

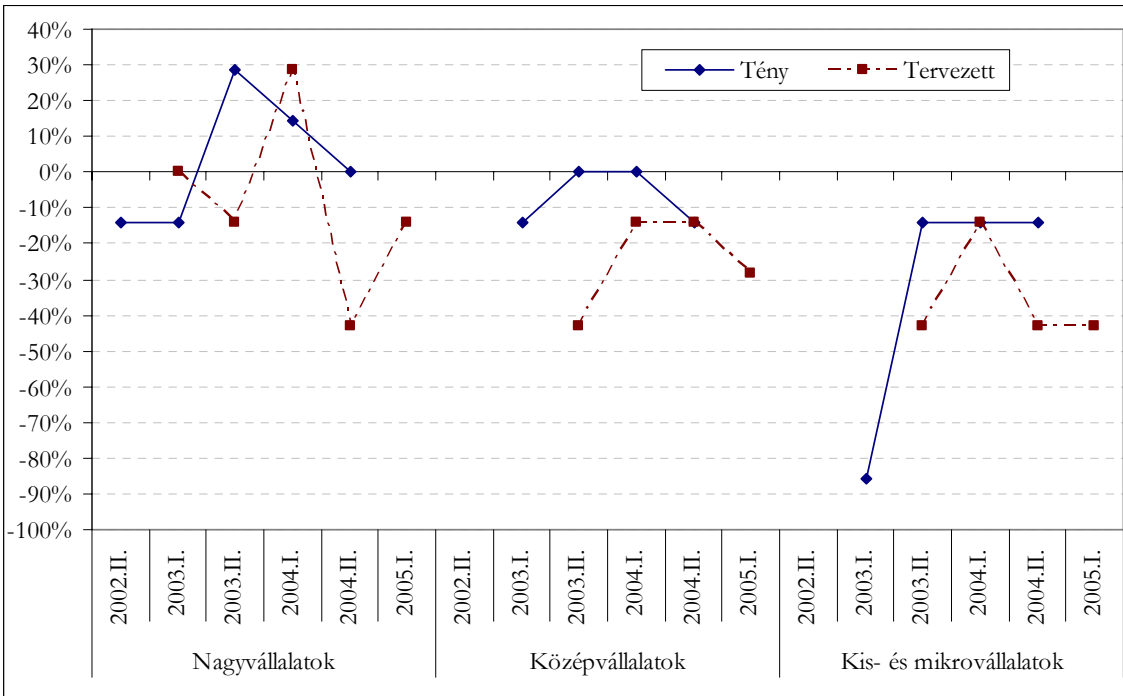
11. ábra: Az üzleti célú projekthitelek állományának alakulása és a kérdőívet kitöltő bankok részesedése a teljes projekthitel állományból

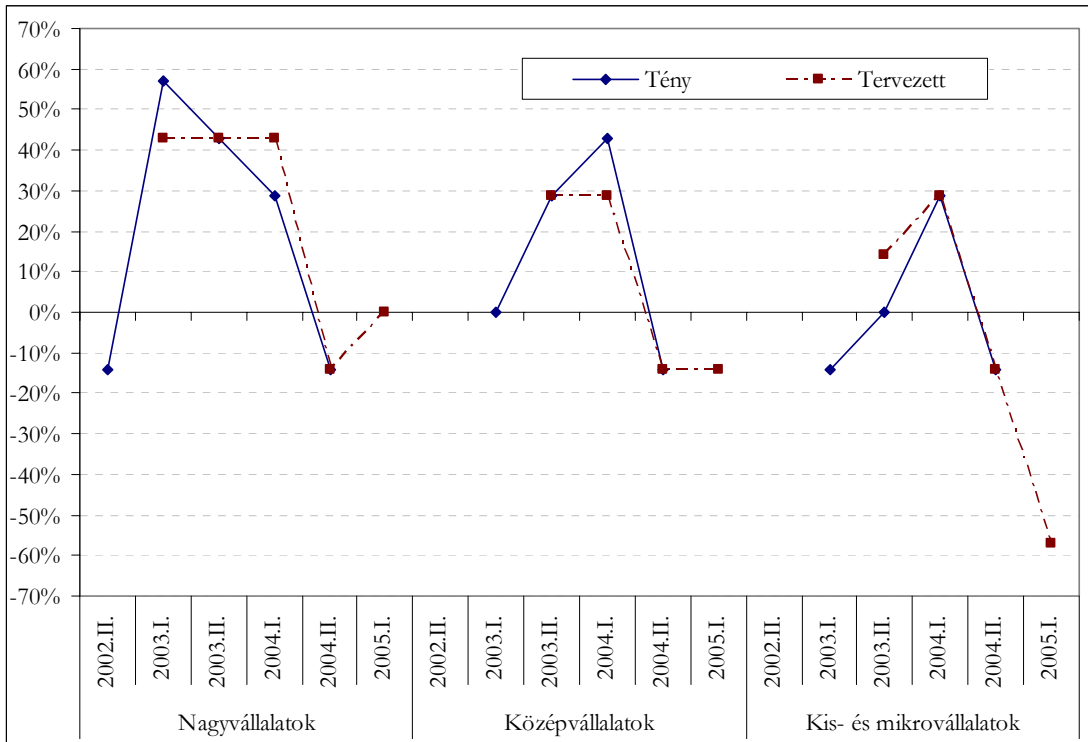
12. ábra: A hitelképességi standardok alakulása az egyes vállalati kategóriákban és az üzleti célú ingatlanhitelek terén (a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

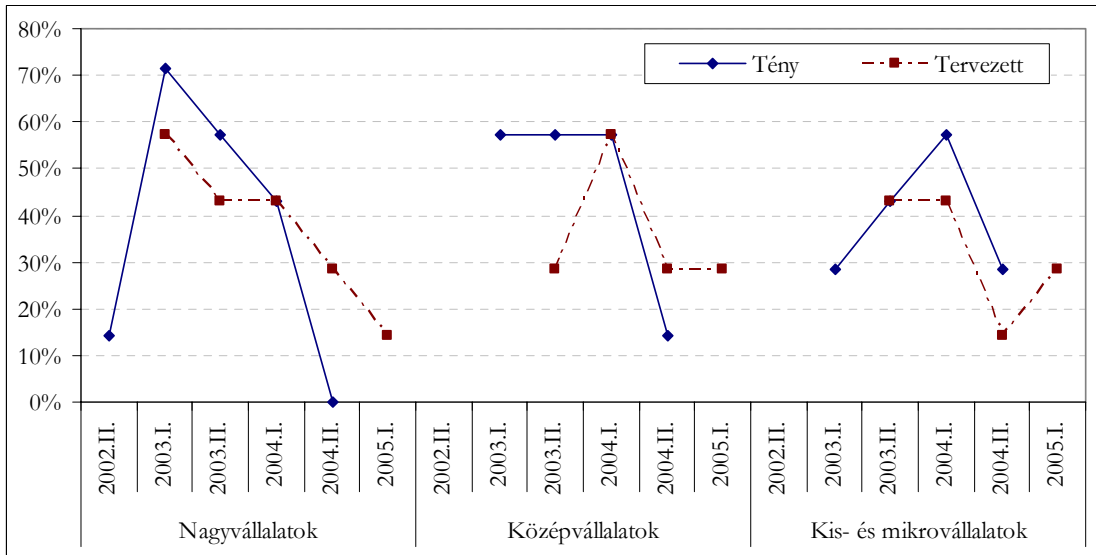
13. ábra: A hitel/hitelkeret maximális nagyságának alakulása az egyes vállalati kategóriákban (a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

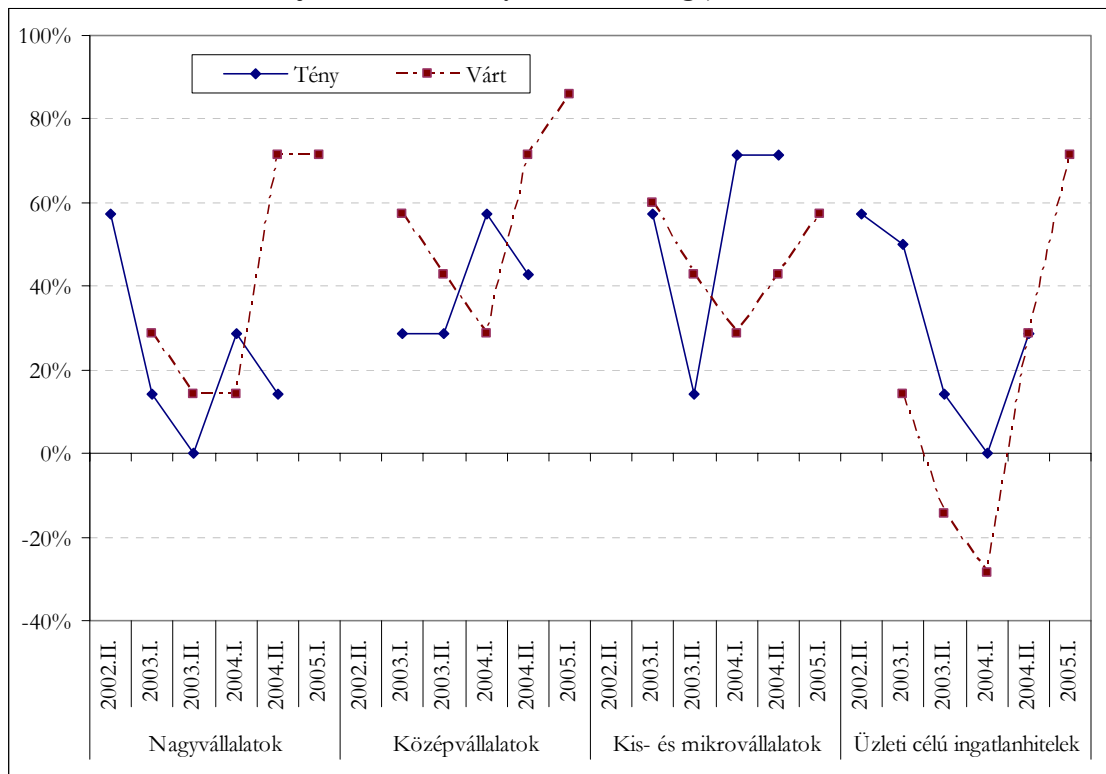
14. ábra: A hitelkamat és a forrásköltségek közötti spread alakulása az egyes vállalati kategóriákban (a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

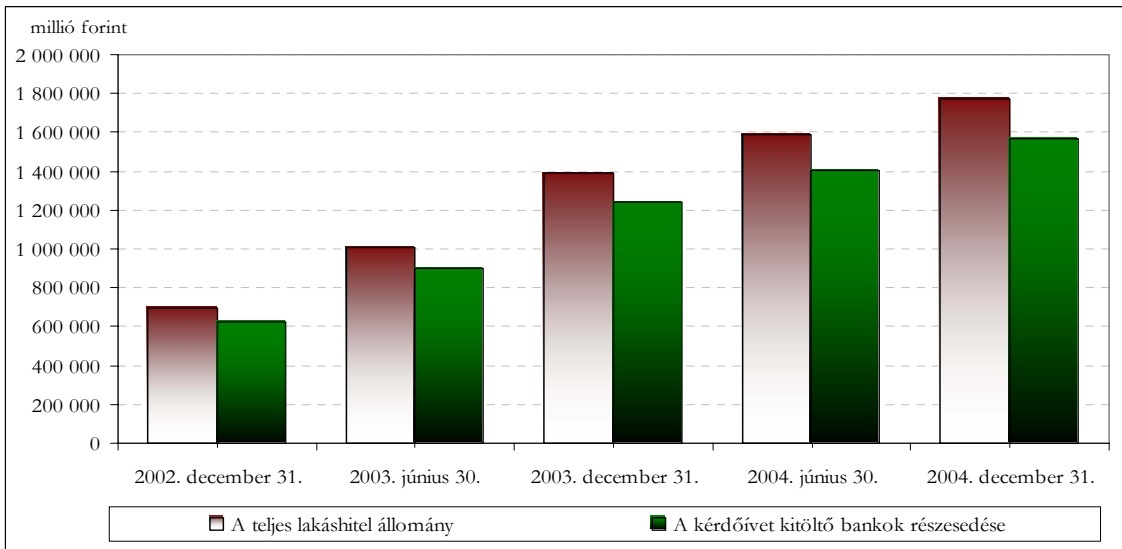
15. ábra: A kockázatosabb hiteleken lévő prémium alakulása az egyes vállalati szektorokban (a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

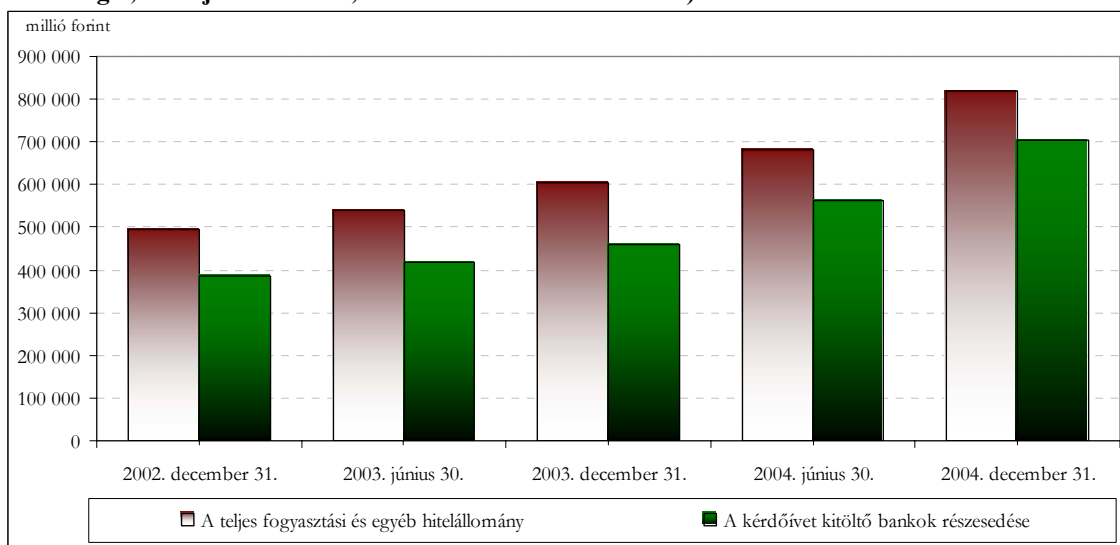
16. ábra: A hitelkereslet alakulása az egyes vállalati szektorokban és az üzleti célú ingatlanhitelek piacán (a növekedést és a csökkenést jelző bankok arányának különbsége)

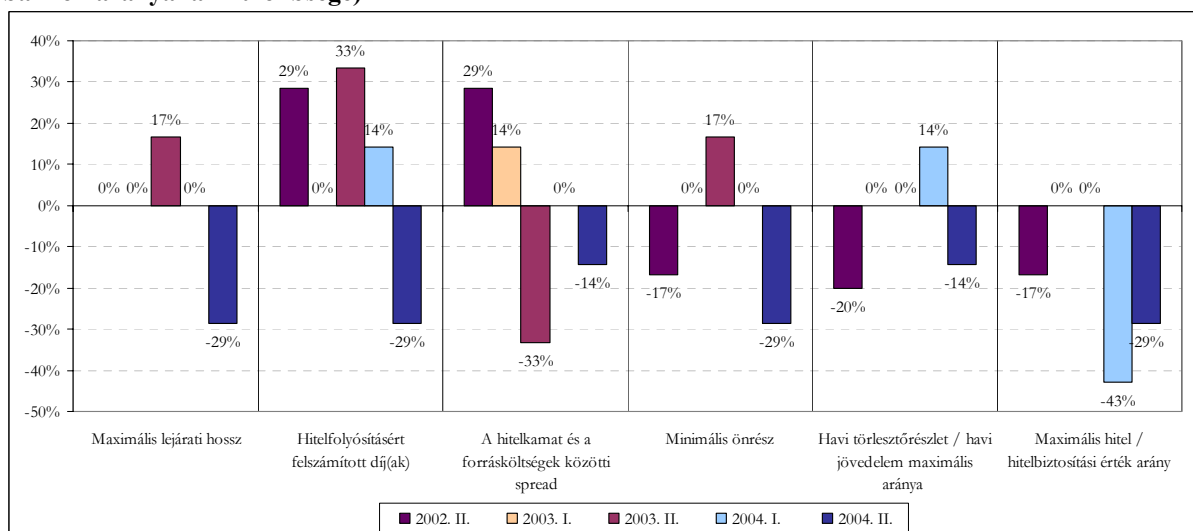
17. ábra: A lakáscélú hitelállomány alakulása és a kérdőívet kitöltő bankok piaci részesedése

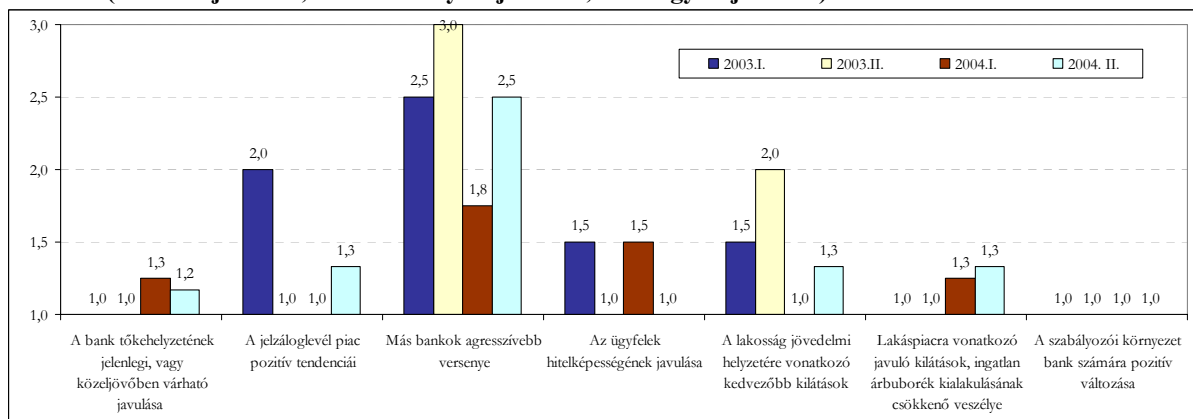
18. ábra: A fogyasztási hitelek állománya és a kérdőívet kitöltő bankok piaci részesedése (2003 decemberéig 8, 2004 júniusában 9, 2004 decemberében 10 bank)

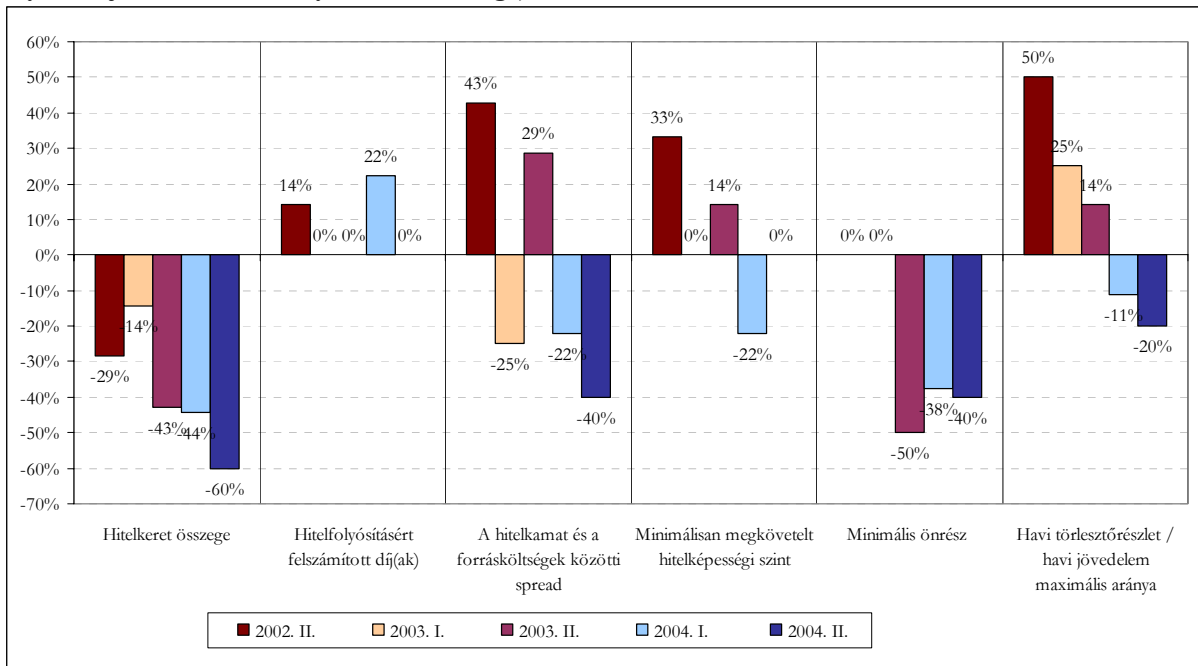
19. ábra: A hitelezési feltételek alakulása a lakáscélú hitelek piacán (a szigorodást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

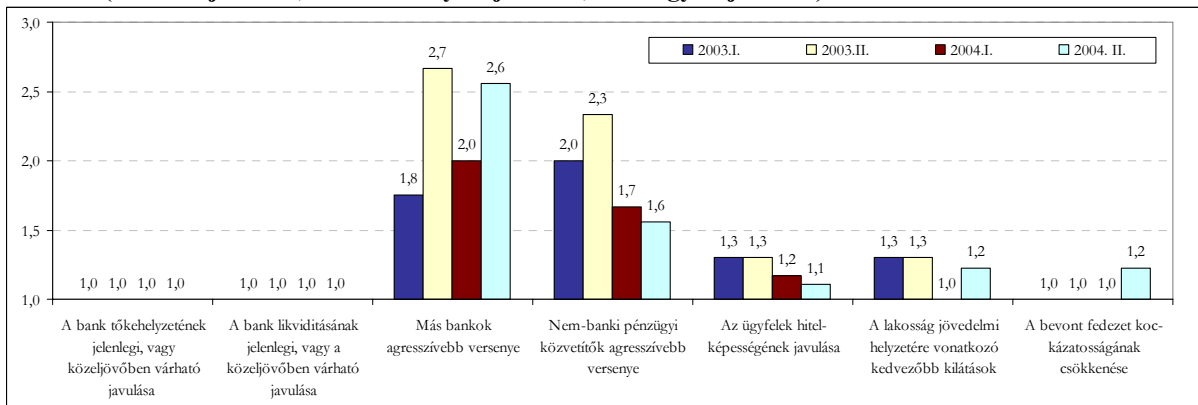
20. ábra: A hitelképességi standardok és a hitelezési feltételek enyhítésének okai a lakáscélú hitelek esetében (1 = nem jelentős; 2 = valamelyest jelentős; 3 = nagyon jelentős)

21. ábra: A hitelezési feltételek alakulása a fogyasztási hitelek piacán, múltbeli adatok (a szigorítást és az enyhítést jelző bankok arányának különbsége)

22. ábra: A hitelképességi standardok és a hitelezési feltételek enyhítésének okai a fogyasztási hitelek esetében (1 = nem jelentős; 2 = valamelyest jelentős; 3 = nagyon jelentős)

23. ábra: A hitelkereslet alakulása a lakáscélú és a fogyasztási hitelek piacán (a növekedést és a csökkenést jelző bankok arányának különbsége)

